

Forord

I Vanløse Lokaludvalg arbejder vi til stadighed på at gøre Vanløse til en attraktiv bydel at bo og leve i. Ved at igangsætte dialog- og inddragelsesprocesser lokalt i bydelen agerer lokaludvalget som bindeled mellem Vanløse og Borgerrepræsentationen på Københavns Rådhus. Det er i kraft af denne rolle, at jeg som formand for Vanløse Lokaludvalg med glæde kan præsentere nærværende rapport, som kaster lys over motions- og idrætslivet i Vanløse.

Et aktivt motions- og idrætsliv betyder meget for den enkelte og sammenhængskraften i bydelen. Det medvirker både til et sundt helbred og socialt samvær. Det er dog ingen hemmelighed, at mange af Vanløses motions- og idrætstilbud er under pres blandt andet af en høj belægning på bydelens idrætsfaciliteter. Denne tendens er ikke enestående for Vanløse. Det gælder overalt i København. I Københavns Kommunes Fritidspolitik 2016-2019 er netop faciliteter et indsatsområde, men med en erkendelse af, at økonomiske midler og arealer til at bygge flere faciliteter på ikke er uanede. I Vanløse er mulighederne for placering af nye motions- og idrætsfaciliteter også begrænsede. Dette taler for, at borgere og relevante aktører i høj grad inddrages i indsatsen således, at der også skabes rum for at udtænke praktiske og til tider utraditionelle løsninger.

Vanløse Lokaludvalg har med denne rapport indsamlet viden, der skal skabe bedre vilkår for at finde gode, brugbare og fornuftige løsninger. Målsætningen for rapporten er netop at skabe klarhed over vanløseborgernes muligheder, behov og efterspørgsler for at dyrke motion og idræt i Vanløse. Vanløse Lokaludvalg ser frem til, at rapporten bliver et aktivt redskab i det fremadrettede arbejde for at skabe optimale rammer for motions- og idrætslivet i Vanløse, som det er skitseret i bydelsplanen for Vanløse.

Vanløse Lokaludvalg skylder en stor tak til alle, der har bakket op om projektet ved besvarelse af spørgeskema og interviews. En særlig tak til Astrid Finderup for hendes store indsats med udarbejdelsen af rapporten.

Bent Christensen, formand for Vanløse Lokaludvalg

Resumé af rapporten

Denne opsummering gennemgår først rapportens vigtigste pointer om vanløseborgernes vaner og vilkår i forhold til idræt og motion. Dernæst beskrives rapportens vigtigste pointer om vilkår for foreningsidrætten, private udbydere af idræt og motion samt status i idræts- og motionsfaciliteter i bydelen.

Borgerne

- 5,6% af vanløseborgere over 15 år har besvaret et spørgeskema (1918 personer), hvilket er et tilfredsstillende grundlag for rapportens konklusioner. Der er dog en underrepræsentation af 15-35-årige og en overrepræsentation af 36-75-årige.
- Vanløseborgerne er generelt aktive – 74% dyrker regelmæssigt idræt og motion, hvilket er over københavns gennemsnittet. 81-85% af børn i alderen 6-14 år er desuden aktive regelmæssigt. Det gælder 50% af de 0-5-årige.
- Over halvdelen af vanløseborgerne (både børn og voksne) dyrker mindst en af deres aktiviteter uden for Vanløse, enten i andre bydele eller uden for kommunen.
- Når vanløseborgere (både børn og voksne) dyrker deres idræts- og motionsaktiviteter uden for bydelen, er det især pga. manglende tilbud af samme slags i Vanløse. Også praktiske årsager spiller ind, fx aktivitetens niveau eller geografiske placering.
- Mellem 12-16% af børnene i alderen 6-10 år står enten på ventelister til en aktivitet i Vanløse eller kan ikke skrives op i bydelen.
- 57% af vanløseborgerne er tilfredse med bredden af idræts- og motionsstilbud i Vanløse, hvilket gælder både for voksne og børn på tværs af aldersgrupper. Tallet er markant lavere for 76-85-årige (30%).
- 62% af vanløseborgerne er i nogen grad tilfredse med prisniveauet på aktiviteter i Vanløse, dog er tilfredsheden lavere hos ledige og personer under uddannelse ift. pensionister og personer i beskæftigelse. Tilfredsheden med prisniveauet for børn og unges aktiviteter er mellem 61-81%.
- I forhold til bydelens faciliteter er 53% af vanløseborgerne tilfredse med antallet af faciliteter, og 63% er tilfredse med faciliteternes tilstand. Dette tal er højere for borgere i Grøndalsområdet.
- Der er høj tilfredshed (over 80%) med adgangen til udendørs stier, grønne områder og ruter i Vanløse blandt både voksne, unge og børn.
- Flertallet af personer under uddannelse, i beskæftigelse og ledige vil dyrke deres idræts- og motionsaktiviteter mellem kl. 16-20 i hverdage. Flest pensionister foretrækker kl. 10-12. I weekenden ønsker flest at dyrke aktiviteter kl. 10-12, dog vil hver tredje pensionist ikke dyrke idræts- og motionsaktiviteter i weekenden.

Foreninger

- Foreningernes største udfordring på tværs af sportsgrene er adgang til faciliteter – otte ud af ti melder om mangel på haltider.
- Manglen på faciliteter har ifølge flere foreninger konsekvenser for deres mulighed for vækst, den daglige træning, og den giver også udslag ift. oprettelsen af ventelister for børn.
- Frivillighed er grundstenen for foreningernes arbejde. Nogle har problemer med at rekruttere frivillige, særligt medlemmernes forældre.
- De økonomiske vilkår er overordnet gode i foreningerne. Foreningernes økonomi er generelt tæt knyttet til reguleringen af det kommunale tilskud.
- Nogle foreninger oplever uklarhed om ansvarsfordeling og kommunikationsveje i deres kontakt med Københavns Kommune og skoler, hvis lokaler de anvender.

Private udbydere

- Tre private udbydere af idræt og motion (hhv. yoga, pilates og løbetræning) tiltrækker især kvinder. Særligt personer i alderen 30-50 år benytter disse tilbud, og mange af kunderne kommer fra Vanløse.
- For virksomhederne er det vigtigt med fleksibilitet i de tilgængelige faciliteter, så de kan tilpasses udviklingen i kundegrundlaget og leveringen af tilbuddet.
- Placeringen af faciliteterne er vigtig. Det er en fordel at være placeret i nærheden af Vanløse Station.

Faciliteter i bydelen

- Det varierer meget mellem idræts- og motionsfaciliteter i Vanløse, hvor mange forskellige brugere, de har. Især Grøndal Multicenter og Bellahøj Svømmestadion har et stort opland (København eller hele Sjælland), hvor andre faciliteter primært har brugere fra bydelen.
- På tværs af faciliteter er det generelt foreningslivet, der fylder mest – både ift. antal forskellige brugere og ift. fordeling af tider. Det gælder både specifikke idræts- og motionsfaciliteter og Vanløses skoler.
- Andre aktører, der i høj grad anvender idræts- og motionsfaciliteter, er skoler – herunder de fire folkeskoler i Vanløse. Skoler anvender faciliteterne mere end 30% af tiden i Bellahøj Hallerne, Vanløsehallerne og Katrinedalshallen.
- Belægningen i faciliteterne er høj, og dette især mellem kl. 16-20 i hverdagen og om morgenen. Det varierer mellem faciliteterne, og belægningen er lavere midt på dagen eller i sommerperioden.

1. Indledning

Vanløse Lokaludvalg besluttede foråret 2017 på oplæg fra Kultur- og Idrætsarbejdsgruppen at udarbejde *En rapport om idræts- og motionsbehovet i Vanløse* om idræts- og motionsbehovet i Vanløse. Dette skete på baggrund af løbende dialog med repræsentanter fra foreningsidrætten i bydelen, samt en bevidsthed om generelt høj belægning på alle Københavns Kommunes idrætsfaciliteter fra kl. 16-20. Desuden er Vanløse en bydel med befolkningsvækst med mange tilflyttende unge og børnefamilier.

Idrætten og Vanløse – en borgerundersøgelse om idræt og motion i Vanløse afdækker vanløseborgernes muligheder, behov og efterspørgsel for at dyrke idræt og motion i Vanløse – borgere forstået som børn, unge, voksne og ældre i bydelen. Der er fokus på borgernes tilfredshed med muligheder for at dyrke idræts- og motionsaktiviteter i Vanløse – både selvorganiseret, i foreningsregi, i kommerciel sammenhæng mv. Rapporten giver også indblik i mulighederne for idræts- og motionsaktiviteter i foreningsregi og kommercielt regi.

Idrætten og Vanløse – en borgerundersøgelse om idræt og motion i Vanløse er udarbejdet i perioden august-december 2017 i samarbejde mellem stud.scient.pol Astrid Finderup, lokaludvalgets sekretariat og en arbejdsgruppe fra Vanløse Lokaludvalg.

Hvidbogen indeholder ikke konkrete løsningsforslag på de problematikker, der belyses i rapporten. Den repræsenterer i stedet systematisk indsamlet viden om området og giver dermed et overblik, der kan virke som et attraktivt redskab for Vanløse Lokaludvalg og Københavns Kommune Borgerrepræsentation i det fremadrettede arbejde med udvikling og understøttelse af idræts- og motionslivet i Vanløse.

Rapporten er inddelt i tre afsnit. Første afsnit indeholder en kort beskrivelse af Vanløse og bydelens idræts- og motionsfaciliteter. Andet afsnit indeholder en gennemgang og analyse af svarene fra en spørgeskemaundersøgelse, hvor vanløseborgerne bl.a. via borgerpanelet har tilkendegivet deres muligheder, behov og efterspørgsler for at dyrke idræt og motion i Vanløse. Tredje og sidste afsnit er en gennemgang og analyse af interviews med idræts- og motionsaktører i Vanløse – herunder foreninger, kommercielle idrætsudbydere samt faciliteter. Til sidst i rapporten findes et metodeafsnit, hvor rapportens metodiske fremgangsmåde og datagrundlag er beskrevet fyldestgørende.